

SVOBODNA SLOVENIJA

AŠO (LETO) XXI. (15)

No. (Štev.) 33

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

15. avgusta 1962

Ob desetletnici zavoda v Adroguéju

Letos v marcu je preteklo deset let, odkar je škof dr. Rožman ustanovil škofov zavod v Adroguéju.

Kaj naj zapišemo ob tem jubileju?

Komaj bi človek verjel: deset let je že, odkar so se prvi gojenci plašno, skoro nezaupno zbirali v skromnem adroguéjskem domu. Škofov zavod je zaživel...

Novi so prihajali, po malem, leto za letom; zavod je rasel, se razvijal.

Začel je rojevati sadove in tako nečakani smo, da bi že zdaj, po komaj desetih letih, radi šteli, računali, tehtali in ocenjevali sadove in uspehe zavodskega dela.

Prezgodaj! Potrpljenje! Treba je, da se zavodski rod izkaže v življenju. Če bodo zavodari postali dobri in plemeniti, zares izobraženi in pokličenosti vestni, če bodo v tujem in versko brezbrzižnem okolju ohranili živo svojo vero in svoje slovenstvo ter sodelovali v naši skupnosti kot zavedni katoliški Slovenci, duhovniki ali laiki — potem, da, potem bo mogel zavod s ponosom zreti na uspehe svojega prizadevanja. Šele tedaj bomo mogli reči: Seme je padlo na rodovitna tla in rodilo stoteren sad.

Vendar so že danes znamenja, ki lepo kažejo. Večino v našem bogoslovju imajo danes zavodari. Na sejah in sestankih SKAD-a srečujemo obraze, znane iz zavodskih let. V mladinskih organizacijah so na vodilnih mestih tudi ti fantje. Še kaj drugega bi bilo možno navesti. Reči moremo: lepi začetki.

Treba je iti po tej poti naprej.

Na stadionu v Helsinkih je bilo ob času olimpijade z ogromnimi črkami zapisano (v latinščini): Altius, fortius, citius! Na škofov zavod v Adroguéju zapišmo ob desetletnici te besede: Višje, krepkeje, hitreje — naprej za zavodskimi nameni!

Vsa naša slovenska skupnost gleda na Adrogué kot kraj, kjer naj bi se zbirala elita naše moške mladine. Adrogué tako postaja, kar naj bi dolgo dolgo ostalo: žarišče, pa tudi merilo, barometer narodne in verske zavesti v naši slovenski skupnosti.

Da bi bilo tako: da bi zavod živel, rasel, cvetel!

Kennedyjevi uspehi in neuspehi

Ko sta se Kennedy in Hruščev prvič sestala na Džizaju, je Hruščev Kennedyju zahteval v obraz: „Če hočete vojno zaradi Berlina, jo boste dobili.“ Eno leto prej je Hruščev razbil pariško vrhovno konferenco, ko je Eisenhowerju čital vohunstvo z letali U-2. Na Džizaju pa je Kennedyju grozil z vojno, da bi ga spravil iz zavnetosti. Kennedy je Hruščevu odgovoril: „Kaže, da se bližamo zelo mrzli zimi.“

Ko sta tako oba spoznala drug drugega, sta se njuni poti ločili.

Kennedy je doslej držal Berlin. Hruščev ni doslej postavil novih rokov za podpis vzhodnonemške mirovne pogodbe. Še letos, 13. julija, je skupini ameriških ambasadorjev Hruščev dejal, da se vedno namerava podpisati mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo, toda jo dodal: „Kdaj bomo to storili? Ne bom postavjal rokov.“

Toda Kennedy kljub tem zavezniskim uspehom v Berlinu ne pričakuje, da bi Hruščev za dolgo dobo ostal miren. Nove formule za rešitev tega problema še nimajo ne v Washingtonu ne v Moskvi. Zato ta problem ostaja še vedno velika neznanka.

Kongo še vedno ni pomirjen. ZDA z dolarji in na druge načine pomagajo Zruženim narodom v njihovih naporih za vključitev Katanga. Nekateri Amerikanci kritizirajo to ameriško politiko. Še pretekli teden je označil glavni tajnik ZN položaj v Kongu za kritičen.

Tudi problem francoske atomske bombe je ostal od leta 1958 še vedno nerešen. Francija na vsak način hoče razviti svoje atomsko orožje. Kennedy noče dati Franciji tehnično pomoč. Nihče v Washingtonu ne ve, če je ta ameriška politika do Francije pravilna ali ne.

Prav tako še niso v Washingtonu našli uspešne formule za razorožitev in za ustavitev atomskih poskusov. Sovje-

Kuba - središče sovjetske propagande

Kakor smo že poročali, je Castro pred kratkim znova zagrozil s streljanjem kubanskega prebivalstva, če bo protestiralo proti obstoječim razmeram na Kubi. To grožnje opozorilo smatrajo tuji opazovalci kot znak, da se Castro in njegovi pristaši znova začnajo bati reakcije prebivalstva, ker je vsak dan bolj lačno. Začelo je primanjkovati hrane celo za oseba tujih poslaništev, tako, da so začela uvažati zase hrano iz svojih držav.

Castro se zato neizprosno bliža novim neredom na Kubi, kajti lakota privede ljudi do brezupnih dejanj. Tako dolgo, dokler je Castro mogel vsaj delno zalagati prebivalstvo s hrano, je bil njegov režim kolikor toliko varen. Sedaj pa, ko je lakota dvignila svojo glavo, pa je bil prisiljen zagroziti znova s streljanjem, toda ne, kakor je vedno grozil, „tujih plačancev in saboterjev“, pač pa doslej mirnega prebivalstva.

Kakor je znano, so se podobne stvari dogajale tudi v ZSSR v prvem desetletju komunističnega režima v Kremlju. Tudi tam je bil takrat, kakor je

še danes, teror življenska nužnost totalitarnega režima, ne glede na vse morebitne tehnične uspehe. Tudi Castro, kakor Hruščev, neprestano napoveduje ameriški napad na Kubo.

Medtem pa se Moskva s polno paro poslužuje Kube kot svojega propagandnega oporišča v latinski Ameriki. Tamkajšnje tiskarne delajo, noč in dan. Istčasno je Kremelj razpustil svojo bivšo propagandno organizacijo za latinsko Ameriko, Delavsko konfederacijo (Confederación de Trabajadores de América Latina), ki jo je iz Moskve vodil komunistični veteran Lombardo Tedano, češ, da je končala svoje „zgodovinsko poslanstvo“. Spremenjena je bila v Sindikalno konfederacijo južnoameriških delavcev (Confederación Sindical de los Trabajadores de América Latina) ter bo ustanovljena v Santiago de Chile prihodnjega 21. avgusta. Ta organizacija bo tedaj prevzela vso propagandno borbo za komunizem v latinski Ameriki, pod vodstvom Kremlja, od koder jo bodo tudi finančno vzdrževali.

Sprejem Anglije v SET odklonjen

V Bruslju v Belgiji so se prejšnji teden končali razgovori med članicami SET-a — Skupnega evropskega trga — in Anglije glede njenega včlanjenja v to zahodnoevropsko trgovsko organizacijo. Zaradi nesporazumov so bila pogajanja preložena na prihodnji oktober. Do tega sklepa, ki bo verjetno zvekel vstop Anglije v Skupni evropski trg za dolge mesece — nekateri pravijo: za več let —, so delegati Zahodne Nemčije, Belgije, Francije, Nizozemske, Italije in Luksemburga prišli po šestnajsti ur trajajoči seji z delegati Anglije.

Anglija zahteva od Skupnega evropskega trga posebne pravice pri trgovanju z državami Commonwealtha, pravice, ki jih članice Skupnega evropskega trga zaenkrat niso dojele.

Pred novimi pogajanjimi v oktobru se bodo v septembru začele predhodne seje namestnikov trgovskih ministrov članic Skupnega evropskega trga v Angliji. Istočasno bo v Londonu konferenca predsednikov držav Commonwealtha z britanskim predsednikom.

Kakor je znano, je Anglija hotels-

razbiti Skupni evropski trg z ustanovitvijo svojega trga tkzv. zunanjih sedem, v katerega je povezala skandinavske države in nekatere druge evropske države, ki niso bile članice SET-a. Ta nakana Angliji ni uspela ter se je končno morala poniti in sedaj poskuša vstopiti v SET, čeprav še vedno s posebnimi pogoji.

NOVA SOVJET. ASTRONAVTA

Preteklo soboto so sovjeti izstrelili na krožno pot okoli Zemlje svojega tretjega astronava Nikolajeva, v naslednje, skoraj točno 24 ur pozneje, pa svojega četrtega astronava Popoviča. Letata v kabini Vostok III. in Vostok VI. Kakor vedno, sovjeti pred izstrelitvijo niso dali nobenih poročil, prav tako se do nedeje zvečer niso objavi, kako dolgo bosta oba astronava ostala v vesolju. Hruščev je samo sporočil Nikolajeva in meni, da isto velja tudi za Popoviča, da bo „napravil veliko krožnih poti okoli Zemlje.“

Sovjeti so izstrelili obe kabini v takem časovnem presledku in na tako krožno pot, da sta se lahko druga drugemu približali na nekaj kilometrov.

Zahodnjaki so sovjetskim znanstvenikom čestitali k novemu uspehu v vesolju. Radovedno ves svet čaka, koliko dni bosta astronava letala okoli Zemlje in kako bosta pristala. Gagarin in Titov sta iz kabine v višini 7000 m skočila s padalom, kabina pa je tresla na tla kot kamen.

TITO V VLOGI MOSKOVSKEGA MOGOTCA

Jugoslovanski komunistični diktator Tito je preteklo soboto zopet igral vlogo glasnika Hruščeva, ko je v intervjuju z nekim ameriškim časnikarjem pozval Kennedyja na nov sestanek s Hruščevom, da bi se tako „zmanjšalo nezaupanje in se boljše spoznali skupni narodi za bodočnost človeštva.“

Titov intervju je objavila jugoslovanska uradna agencija Tanjug minulo nedeljo. V svoji izjavi je Tito tudi dejal: „Hruščev je mož, ki želi mir. Njegova dejanja je ohraniti mir in tekmovali na gospodarskem poplisku. To on smatra za svoje poslanstvo.“

Na vprašanja, kako naj bi se ohranil mir, je Tito predlagal ustavitev atomskih poskusov in „pogajanja, pogajanja, mnoga pogajanja. Stike je treba vzdrževati neprenehoma in izvesti konkretne ukrepe, ki naj vodijo h krepitvi mira in tako odstranitvi medsebojnega nezaupanja.“

dobo desetih let in dodatno pomoč v naslednjih 10 milijardah dolarjev iz drugih virov v Evropi in na Japonskem.

Pretekli teden so Kennedyja vprašali, če je zadovoljen z razvojem svoje Zveze za napredek. Odgovoril je: „Če pregledamo, kaj se je storilo, mislim, da bo treba bolj delati.“

Medtem pa ZDA neprestano krepijo svoje vojaške sile, ki so pravzaprav današnji dobi življenjski činitelj njene zunanje politike.

I Z T E D N A V T E D E N

V sporu med brazilskim predsednikom dr. Goulartom in tamošnjo poslansko zbornico zaradi plebiscita, ki naj bi odločil, ali bo Brazil imel v bodoče zopet predsedniški sistem, ali pa še nadalje obdržal sedanjega parlamentarnega, so se ministri brazilskih vojaških resorov postavili na predsednikovo stran, t. j. za izvedbo omenjenega ljudskega glasovanja. Dr. Goulart je pa spriču odločnega odpora dveh večinskih brazilskih strank to zadevo uredil tako, da bo vlada predlog za izvedbo ljudskega glasovanja poslala poslanski zbornici kot navaden zakon in za njegovo izvedbo ne bo zahtevala od poslanske zbornice izrednega pooblastila.

Vojaška posadka v mestu Recife v Brazilu je odkrila komunistične načrte za organiziranje kmetijske gverile. Zaprli so več levicarjev, med drugim tudi Dequinha Juliao, brata Francisca Juliao, predsednika komunistične Kmetijske lige.

O De Gaulleu pravijo, da z ozirom na svoje zdravje, ki ni več tako trdno, kot je bilo poprej, resno misli na svoje politično nasledstvo in razpravlja o načinu, kako bi utrdil položaj bodočega predsednika francoske republike. Nekateri pravijo, da misli v ta namen sprejeti ustavo pete republike v tem smislu, da bo predvidevala tudi podpredsednika, ki bi v primeru odstopa ali smrti De Gaulleja takoj prevzel njegovo mesto. Ena takih osebnosti, ki pri De Gaulleu uživa veliko zaupanje je biv. ministrski predsednik Michel Debre.

De Gaulle je izdal zaporno povelje za bivšega francoskega predsednika Bidaulta, ki je, kot znano, bil tesno zvezi s tajno francosko vojsko ter je delal in dela še naprej na zrušenju De Gaulleovega režima zaradi njegove politike v Alžiriji.

V Benetkah v Italiji je bil pred

dnevi v zadnjih 18 mesecih že četrti stane avstrijskega zunanjega ministra Krešića in ital. zunanjega ministra Atilija Piccioni-ja. Zun. ministra obeh držav sta se sestala, da bi znova skušala rešiti sporna vprašanja glede bodočega položaja avstrijske nemške manjšine v Južnem Tirolu, ki so ga leta 1918 zasidli in obdržali Italijani. Kot znano je med Avstrijo in Italijo glede etnične zaščite avstrijske nemške manjšine v Italiji prišlo leta 1946 do sporazuma De Gasperi-Gruber, katerih določil pa Italija po zahtevanju Avstrije ne izvajala. Avstrijski zun. minister je izjavil, da spornih vprašanj sicer še niso rešili, vendar razgovori ugodno napredujejo, zlasti po imenovanju posebne italijanske komisije za preučevanje teh problemov.

Po poročilih nekaterih angleških listov, se je gospodarski položaj v Sovjetski zvezi takšno močno poslabšal, da je prišlo v kraju Novocerkask blizu Rostova ob Donu do upora prebivalstva. Sovjetski komunisti so ga zadušili s svojo policijo in vojaštvom, ki je pobilo nad 500 ljudi, veliko so jih pa odpeljali v koncentracijska taborišča v Sibirijo. Do upora zaradi slabe prehrane je prišlo tudi med vzhodnonemškimi vojakmi. Takle informacije ima zahodnonemški list Bild Zeitung.

V mestu Rabat v Maroku so odkrili zaroto proti jordanskemu kralju Husseinu. Na kralja je bil pripravljen atentat ob čišku prejšnji teden. Zaroto so pravčasno odkrili in kralju tako rešili življenje.

V Siriji vojaško sodišče zahteva smrtno kazen kar za 127 civilnih in vojaških oseb, ki so sodelovale pri decembrskem uporu lanske leto.

Med nizozemskimi in indonezijskimi vojnimi inčadami je prišlo do zopetnega topovskega obstreljevanja pred Novo

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Upor generalov

Prejšnji teden smo imeli v Argentini znova dogodke, ki so globoko posegli v razvoj političnega in gospodarskega življenja države. Republika je bila znova na robu oboroženega spopada med nasprotujočimi si skupinami v suhozemski vojski. Hvala Bogu, da se je proti koncu tedna vse srečno izteklo in ni prišlo nikjer do prelivanja krvi.

Štiri skupine v vojski

V zvezi z zadnjimi dogodki, ki so se odigrali v argentinski suhozemski vojski, je benoosairški angleški dnevnik „Buenos Aires Herald“ v svojem poročilu o teh dogajanjih, navedel, da obstojajo v argentinski vojski štiri glavne skupine in sicer: 1. Skupina tkzv. nacionalistov, ki zavzema pomirljivo stališče do peronistov in hoče držati sedanjega predsednika na oblasti čim dalj mogoče; 2. Jedro v vojski sestavljajo takozvane „skrajne gorile“ (gorila ima v Argentini vzdevek tista skupina v vojski, ki ji pripisujejo prevratne tendence in je proti peronistom), ki hočejo obdržati sedanjo vlado z ali brez dr. Guida kot predsednika; 3. Tista skupina, ki hoče odločiti o prihodnjem letu, pri katerih pa peronisti ne bodo mogli nastopiti s svojimi kandidati. Novoizvoljeni predsednik republike naj bi prevzel predsedstvo republike še pred koncem prihodnjega leta. V 4. skupino omenjeni list prišteva „naseriste“. Ti zagovarjajo civilno vojaško vlado brez udeležbe političnih strank, ker jih smatrajo za čisto nepriemerne in nesodobne.

Položaj generala Loze v vojski

Za državnega tajnika za vojsko je bil dne 21. aprila t. l. imenovan general Juan Bautista Loza. Na ta položaj je prišel po nemirnih dneh, ki jih je tiste dni preživljala republika, ko je izbruhnil z vsjo silovitostjo na dan spor v vojski med dvema močnima skupinama, ki sta ju predstavljala generala Poggi in general Rauch. Prvi je bil poveljnik vojske ter je odločilno sodeloval pri zrušenju prejšnjega predsedni-

ka dr. Frondizija ter je zagovarjal odločno politiko, ki da jo mora voditi dr. Guido kot predsednik. Z drugimi besedami: Dr. Guido bi moral izvajati v glavnem tak politični program, kakor bi ga določala tista skupina v vojski, kateri je pripadal general Poggi. Njegov nasprotnik general Rauch iz Campo de Mayo je pa stal na stališču, da mora vojska dati predsedniku dr. Guidu večjo svobodo delovanja. Spor med obema generaloma in njunima skupinama je bil tolikšen, da je general Rauch že bil na poti s tanki proti Bs. Airesu. S svojim nastopom je tedaj zrušil generala Poggija, ki ga je dr. Guido moral odstaviti kot vrhovnega poveljnika za vojsko. Po dolgih posvetih je tedaj prišla sporazumna rešitev spora z imenovanjem generala Loze za državnega tajnika za vojsko. General Loza je obdržal tudi vrhovno poveljstvo vojske.

Generalu Lozi je nasprotujoča skupina generalov in višjih častnikov zatrjevala, da večina generalov ne soglašajo s statutom za politične stranke, kakor so ga odobrili tudi državni tajniki za vojsko, mornarico in letalstvo in zahtevajo njegovo razveljavitev. Dalje mu očitajo, da je sodišče časti oprostilo že omenjenega generala Raucha vsake krivde v njegovem nastopu proti generalu Poggiju. Prav tako, da se ne strinja z njegovo odločitvijo, da je dal reaktivirati več višjih častnikov, ki so bili pod vladjo osvobodilne revolucije upokojeni zaradi sodelovanja s peronističnim režimom. Tudi so mu zamerjajo, da ni predložil predsedniku dr. Guidu v podpis imenovanja novega vrhovnega poveljnika vojske, in zlasti, da ni klical generalov na posvete, kakor to določajo predpisi o ustanovitvi generalnega sveta.

Nastop generala Toranza Murtara

Prva poročila o nezadovoljstvu v vojski so prišla v javnost prvi dne prejšnjega tedna. Listi so pisali, da med generali „vra“, da jih je več generalu Lozi izrazilo pismeno svoje nezadovoljstvo z dosedanjim načinom vodstva drž. tajništva za vojsko. Nekateri so tudi prošili za prevedbo v rezervi in za upokojitev.

Prejšnjo sredo je na bruhalo na dan sporočilo iz 1600 km oddaljene Salte, da je ponoči zapustil poveljstvo tamošnje

Deseti socialni dan

Bil je v nedeljo, 12. avgusta t. l., v prostorih Slovenske hiše na R. Falco- nu v Buenos Airesu ob zelo lepi udelež- bi rojakov. Navzoči so bili tudi zastop- niki društev, organizacij in ustanov demokratičnih slovenskih izseljencev v Argentini.

Ob osmih je imel najprej sv. mašo g. župnik Gregor Mali s priložnostnim cerkvenim nagovorom, v katerem je poudarjal, da smo vsi bratje in sestre Kristusovi. Iz ljubezni do ljudi je Bog poslal tudi ljubečega Sina na svet da se nihče od njih ne bi pogubil, ampak zve- ličal. Ljubezen je tudi tista vez, ki povezuje vse, stare in mlade, v veliko občestvo.

ZAČETEK X. SOCIALNEGA DNE

Po sv. maši je povzel besedo pred- sednik Stalnega odbora za socialne dni Avgust Horvat. Pozdravil vse navzoče, nato pa povedal, da je tema letošnjega socialnega dne odnos med starimi in mladimi. Je to važno vprašanje, kajti sedaj prihaja že na površje tista mla- dina, ki je ali domovino zapustila še v otroških letih, ali je pa bila rojena že v zamejstvu. O „starih“ je dostikrat čuti trditve, da imajo samo dolžnosti, mla- dina pa dostikrat ponavlja samo svoje zahteve po pravicah, o dolžnosti pa ne govori rada, četudi z vsakim novim letom tudi pri njej postaja vedno večja tako do tistih, ki so doma pod komu- nističnim suženjstvom, kakor do tistih, ki žive v izseljenstvu.

PREDSEDSTVO SOCIALNEGA DNE

Na predlog Albina Magistra st. so bili izvoljeni v predsedstvo X. soc. dne: predsednik dr. Leopold Eiletz, podpred- sednik gršč. Marjetka Železnikar in tajnik Stane Žužek.

Predsednik X. soc. dne dr. Leopold Eiletz se je za izkazano zaupanje toplo zahvalil, zatem pa naglašal pomen in namene socialnih dni, za katere je dal pobudo lek. dr. Ivan Ahčin pred dese- timi leti, in ki je v „stremiljenju po- sredovati slovenski skupini, posebno še naši mladini, ne samo tiste socialne ide- je, ki smo jih prinesli od doma in ki jih smatramo za večnoveljavne, ampak tu- di ideje nove dobe, ki izhajajo in raste- jo iz krščanske etike in filozofije, ki je nam vsem, starih in mladih, enako sveta. Če se nam bo posrečilo z zdravi- mi idejami prekvitati slovenski življenj, potem imamo zadostno jamstvo, da bo vsaj del slovenskega naroda, četudi ze- lo majhen, v zamejstvu živeči, usmeril svojo življenjsko pot v pravcu poraja- joče se nove dobe človeškega bitja in žitja“. Dalje je navajal, da živimo v dobi, ko si stojita nasproti dve duhov- ni sili, ki vsaka hoče obvladati današ- nji svet: na eni strani rastoča duhovna aktivnost v verskem življenju, ki je do- bila svojo posebno dinamično moč v zadnjih letih. Tu je govornik omenjal izdaje papeške socialne okrožnice Ma- ter et Magistra in njen odmev v svetu ter priprave za cerkveni koncil, nato pa povedal, da „tema dvema duhovnima dogajanjema socialnega in verskega preporoda, ki sta za nas absolutni vrednoti, stoji nasproti danes še močan in silno ekspanziven dialektični mate- rializem, ki skuša s svojo silno dina- miko zajeti ves svet“. Poudarjal je, da je „svet v borbi“ ter da je „za nas katoličane jasno, kdo bo na koncu izšel kot zmagovalec. Za vsako borbo, tudi za duhovno in socialno, pa je treba pri- prave in odločnosti. Zato je prav, da se tudi mi zamejski Slovenci, mali svo- bodni del našega naroda, utrdimo za ta boj, da posvetimo vsaj en dan v letu proučevanju novih, aktualnih socialnih zamisli, ki izhajajo iz istega neizčrpne- ga vira naše vere in da te misli kot spre- jete predloge uvajamo v javno življe- nje in jih skušamo istotako posredovati drugim.“ Končno se je zahvalil Stalne- mu odboru za prirejanje soc. dni za veliko socialno delo, ki ga je opravil med rojaki v Argentini.

PREDAVANJA

Prvo predavanje o „starem in mla- dem“ je imel

Vseuč. prof. dr. Ignacij Lenček

Tudi letošnje njegovo predavanje ga je očitovalo kot globokega misleca, ki je zbranim rojakom podal vrsto načelnih misli.

V uvodu svojega referata je pove- dal, da je nasprotovanje med starih in mladim nekaj čisto naravnega. Stari se ozirajo nazaj na dobo, ki so jo preži- veli, v svet, ki ga dostikrat več ni, mladina živi v sedanjosti in gleda na- prej. Preteklosti ne pozna. Ena glavnih napetosti med obema je v tem, da

stari cenijo tradicijo, mladi jo pa dosti- krat kot nepomembno zavračajo. Važni dogodki v zgodovini včasih odločilno posegajo v življenje narodov in posa- meznikov ter v odnose med preteklostjo, sedanjostjo in bodočnostjo ter prekine- jo naravni razvoj. Govornik je tudi omenjal dogodke ob francoski revoluciji in red, ki ga je uveljavila. Za zadnjo svetovno vojno pravi, da je ustvarila neko meddobje, ko stara doba zahaja- ter začenja nastopati nova. Dalje ome- nja važna dogodki: 1. cerkveni koncil, ki ima med drugim tudi nalogo prilago- diti cerkveni red sodobnim zahtevam in 2. pot v begunstvo ter v izseljenstvo nas samih in množice drugih z vsemi spremembami, ki so nas spremljale in nas spremljajo še naprej.

V nadaljnjih izvajanjih je navajal, da moramo vprašane odnosov med sta- rimi in mladimi, t. j. vprašanje tradi- cije reševati kot sodobniki, kot katoli- čani, kot Slovenci in kot izseljenci.

Pri reševanju teh problemov je pa- nujno treba izbegavati oba ekstrema. Vedno iskati in tudi najti pravo pot. Govornik poudarja, da je treba tradicijo spoštovati, pri tem pa ne smemo za- pirati pogleda v bodočnost. V tradiciji živi in deluje modrost daljnih dob, bo- gate izkušnje, izročila, ki so edinstvena. Velika škoda bi bila, če bi jih ne upo- števali, in se po njih ne ravnali, kajti tradicije so velike vrednote, ki jih je treba ceniti, jim priznavati hvalež- nost, jih brati pred napadi in smehe- njem ter jih ohranjati žive po družinah in organizacijah. Pri tem pa nikakor ne smemo zapirati oči pred razvojem. G. dr. Lenček je v nadaljnjih izvajanjih tudi zatrjeval, da tradicija tudi oplaja zgodovinska dogajanja. Jedro tradicije ostane vedno isto, spreminja se samo njena oblika.

Svoj miselno bogat govor je zaklju- čil z ugotovitvijo, da je samo v združbi obeh, to je starih in mladih, mogoče napredek in nadaljnji razvoj, kajti mladina s svojim zagonom in nav- dušenjem daje svojemu delu močan pri- stisk naprej, starejši ga pa modro za- držujejo in pripomenejo, da dosegajo pravi namen in cilj.

Dr. Tine Debeljak

je imel drugi referat in sicer o „borbi med starih in mladimi v zgodovini slovenskega naroda. To predavanje bi moral imeti Ruda Jurčec, pa ga je mo- ral zaradi bolezni nadomestiti dr. Tine Debeljak.

Dr. Debeljak je v svojem govoru prikazal več dogodkov iz zgodovine slo- venskega naroda v katerih je prihajala do izraza borba med starih in mla- dimi. Segel je daleč nazaj v dobo po- kristjanjevanja Slovencev ter poudaril, da so se Slovenci s tem, da so sprejeli krščanstvo opredelili za Evrope in si s tem ohranili tudi svojo narodnost. Do močnejšega spopada med mladimi in sta- rimi je prišlo dalje leta 1848 in pozneje, ko je mladina nastopala z radikalnim slovenskim narodnim programom, sta- rini, ki so bili tudi narodnjaki, pa so v svojem oportunizmu v poudarjanju narodnih zahtev skrbno pazili, da se ne bi zamerili avstrijski oblasti. V na- daljnjih izvajanjih je govornik prika- zal, kako se je razvijal ta boj med mla- dinimi in starimi tudi v literaturi. V letih prve svetovne vojne se je pojavil tudi v Slovenski ljudski stranki, ko sta bila dr. Krek in dr. Korošec voditelja mla- dinov proti dr. Šušteršiču in njegovim, ki so predstavljali starine. Mladini so bili za razbitje Avstrije in za Jugosla- vijo, starini pa za trilateralizem in s tem za ohranitev Avstrije. V poveljih letih je omenjal križarstvo, za sedanji umet- niško ustvarjalni rod doma pa je dejal, da je pri njem tudi vidna težnja po du- hovitosti, kar je vsekakor reakcija proti neprestanemu poudarjanju materializma

POZDRAVNI PISMI

Po predavanju dr. Tineta Debeljaka je predsednik X. socialnega dne pred- ložil zbranim rojakom v odobritev od- pošiljatev pozdravnih pisem predsedni- ku NO za Slovenijo dr. Mihju Kreku in buenosajreškemu nadškofu dr. Caggia- nu. Besedilo obeh pozdravnih pisem so udeleženci socialnega dne odobrili z nav- dušenjem.

Marko Kremžar

je bil tretji predavatelj na soc. dnevu. Naslov njegovega predavanja je bil „Stari in mladi med nami v izseljen- stvu.“ Govor je začel s citatom iz Ve- liprijevih „Amerikancev“, ko je sin pripeljal k očetu svoje otroke na obisk, pa njegovi otroci niso znali več jezika svojega starega očeta. Med dedom in

vnučji je zazijal prepad. Omenja vplive okolja na otroke ter opozarja na nuj- nost dela, „če nečemo, da se bo pričel med našim novim rodem in nami od- pirati prepad, ki bo polagoma spre- menil starše in otroke v tujce. Vzdržati vezi med rodovi je ena izmed nalog emigracije, kateri se moramo posvetiti z vso pozornostjo in ljubeznijo“, je na- glaševal predavatelj. Predno bi se pa lotili tega dela, si je „treba predvsem ustvariti sliko o položaju, v katerem se nahaja naša mladina, kajti golo obupo- vanje, da mladine ne razumemo, je prav tako brezplodno, kakor trmasto zanika- nje, da ni in ne sme biti razlik med nami in novim rodom“. Govornik na- vaja, da je „resnica, da leže med nami in novo generacijo, ki dorašča: razdalja nekaj desetnih let, razdalja tisočev kilo- metrov, razdalja tujih tradicij in tuje krvi in mnogokrat tudi razdalja social- nih razredov“.

To so dejstva; mladina dogodkov iz- pred vojne ali med vojno ni doživljala, zanje ne ve, živi v sedanjosti, živi da- leč od domovine v tujem okolju in tudi pod novimi socialnimi pogoji. Vso to se odraža v njenem mišljenju, hotenju. Če starejši govorijo tej mladini o Sloveniji, ji govorijo dostikrat tako, kakor se pri- poveduje človeku, ki je živel pol življe- nja v tej deželi. Zato novi rod „ne bo tak, kakor če bi živel doma. Če pa že mora biti drugačen, glejmo, da bo bolj- ši.“ Vprašanje je torej, „ne kako izo- lirati otroke, da ne bo padel pod vplive tujega sveta, temveč kako usmerjati tuje vplive, da bodo mladini v časno in večno srečo“. „Sodelovanje med rodovi v emigraciji ne bo prišlo samo od sebe. Bo posledica volje, ki bo premagala in premostila razdalje med starih in mla- dimi. Predpogoj za doseg tega cilja pa je medsebojno razumevanje.“ In za to razumevanje je potrebna, da jasno po- znamo in razumemo položaj naše mla- dine. Le če sprejmemo to razdaljo ka- kor trdo realnost, jo bomo mogli pre- mostiti in pravilno razumevati svoje lastne otroke, ki se včasih trudijo, da bi pridli v naš svet, pa tega ne zmo- rejo, ker jim ne priskočimo na pomoč,“ je zatrjeval predavatelj.

Glede pridobitve mladine za sodelo- vanje pravi, da „moramo biti pri- pravljene, da bo mladina vložila skupaj s svojim delom v skupnost tudi nekaj svoje osebnosti“. V nadaljnjih izvajanjih je zavračal očitke, ki jih je včasih čuti, „da mladina nima smisla za ničesar drugega kot za zabavo“ in pravi, „da tako govorjenje kaže na popolno nerazu- mevanje mladine, kajti mladina je kljub razdaljam, ki se poglabljajo med gene- racijami v bistvu vedno enaka“. Govor- riti „o sodelovanju med mladimi in sta- rimi v javnosti, v organizacijah in dru- žtvih je utopijska, če ni najprej resnič- nega razumevanja in sodelovanja v na- ših družinah“. Če bo mladina imela za- upanje do staršev, bo lažje zaupala vzgojiteljem. Če bo zrasla med mladimi in starih vez zaupanja in ljubezni, pa je znamenje, da je prepad premosten, da smo zmagali vse težave in razdalje. In če smo to dosegli, zahvalimo Boga, kajti On je, ki odpira srca in brez Njegove pomoči bomo težko uspeli ločiti slabo od dobrega, bistveno od drugotnega. Družne, šole in organizacije, so ključ do naše bodočnosti. Tu se gradi most med rodovima. Vsakdo ima pri tej gradnji svojo nalogo.“

RESOLUCIJE

Po predavanju Marka Kremžarja so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Življenje v družbi se stalno ob- navlja, eni prihajajo, se rodijo, drugi odhajajo, umirajo. V vsakem trenutku in vedno so prisotne tri generacije, to je mladost, zrelost in starost.

2. Sodelovanje generacij vsake člo- veške skupnosti je neobhodno potrebno. Brez njega ni urejenega življenja, zače- lenega napredka in socialnega miru. Zato je dolžnost vsake in vseh genera- cij, da to sodelovanje iščejo in ga uredi- ničijo.

3. V vsakem življenju je sodelovanje generacij večkrat težko. Različnost oko- lja in dobe, v kateri se je vzgajala vsa- ka izmed njih, jim je vtisnila močne posledice, ki se izražajo v mišljenju, de- janjih in vrednotenju in pojmovanju živ- ljenja in družbe na splošno. Zato sode- lovanje zahteva obojestranskih žrtv, potrpljenja in odpusčanja.

4. Starejši generaciji morata mlajši izročiti narodna in verska izročila, tra- dicio, delo in ustvaritve preteklosti. Truditi se morata za urejeno življenje v družbi in take socialne, gospodarske, kulturne in pravne življenjske pogoje, da se bo mladi rod lahko času in po- trebam primerno vzgojil, pripravil za

ARGENTINA

vojaške posadke generala Federico To- ranzo Montero, brat lani upokojenega vrhovnega poveljnika vojske, se napotil v Jujuy, kjer se je na poveljstvu ta- mošnje vojaške posadke proglasil za vrhovnega poveljnika vojske. O svoji samopostavitvi na najvišji položaj v vojski je po radiu obvestil vse vojaške posadke v državi, v Buenos Aires pa poslal predsedniku dr. Guidu zahtevo, da mora takoj odstaviti drž. tajnika za vojsko generala Lozo. Ta je še isti večer (v sredo) res tudi odstopil, nakar je predsednik dr. Guido imenoval za začasnega drž. tajnika za vojsko mini- stra za narodno obrambo dr. José Can- tillo, za začasnega podtajnika pa gene- rala Julia Alsogaraya, brata min. za gospodarstvo ing. Alsogaraya.

General Toranzo Montero stavi pogoje

Po odstopu generala Loze kot drž. tajnika je gen. Toranzo Montero v Ju- juyu objavil pogoje, ki jih mora izpol- njevati novi državni tajnik za vojsko. Po njegovih zahtevah mora biti „solid- na garancija za državo, mora biti pre- kaljen z demokratičnim duhom, mora izpovedovati odločno republikanska na- čela, mora nuditi zagotovilo, da bo spo- štoval vojaško ustanovo, za katero mo- ra imeti tudi odgovarjajoči položaj in mora priznati zahteve, ki jih je svoj čas postavila osvobodilna revolucija.“

Minister dr. Cantillo išče novega drž. tajnika

Minister za narodno obrambo in za- časni drž. tajnik za vojsko dr. José Cantillo je začel takoj s posveti s šte- vilnimi generali. Hotel jih je tudi skli- cati na skupni sestanek, pa to ni bilo mogoče zaradi slabega vremena, zato je to misel potem opustil. Dejal je, da je prepričan v rodoljubje generalov in da se bo našla pametna rešitev. V četrtek je tudi že napovedal, da bo v petek go- tovo imenovan nov državni tajnik za vojsko. Med tem je iz Jujuya general Toranzo Montero sporočil dr. Cantillo, da priznava njegovo oblast ter da bo pri- šel v Buenos Aires na razgovore.

Življenje in bo obenem tudi čimbolj za- varovan pred težavami bodočnosti. Po- trpeti morata z revolucionarnostjo, ne- strpnostjo in nepočakanostjo mladih, učiti jih z zgledom delavolnosti ter uravnati mladostne sile in idealizem k idealom in ustvaritvam trajne vrednosti. 5. Mlajša generacija mora spošto- vati starejše, ker iz tega izhaja lastna sreča bodočnosti. Sprejeti mora prete- klost in na njenih zdravih temeljih gra- diti novo. Staro je treba spoštovati in izpopolnjevati z novimi izsledki. Zave- dati se mora, da je poznanje prete- klosti predpogoj za nove ustvaritve. Staro se vedno preliva v novo. Kdor ne gradi na starem, ostane na stopnji pri- mitivne in ne more napredovati. Izro- čeno dediščino je treba izpopolniti, po- staviti na raven sodobnosti ter se pri- praviti s čutom odgovornosti na čas, ko bo treba vse duševno, pravno in stvarno bogastvo izročiti poznejšim ro- dovom.

6. Treba se je izogibati borbe. Zgo- dovinna nas uči in tudi naša daljna in bližnja preteklost nam pokažeta, da je borba med generacijami škodljiva. Kot v vseh težavah je tudi tukaj treba iskati moč in solidarnost s pomočjo vere, ki je najmočnejša življenjska vez, skupen zaklad vseh tistih, ki hočejo hoditi po poti, ki vodi k Očetu človeštva.

7. Sodelovanje generacij v skovenski zseljenski skupnosti je še posebej iz- rednega pomena. Tega se moramo vsi in vsak zavedati in po tem uravnati postopanje in udejstvovanje.

8. Starejši generaciji morata posre- dovati narodnost, vero, izročilo, zgodo- vino in kulturo mlajšim rodovom. Ve- lik greh imajo vsi tisti, ki to dolžnost zanemarjajo. Mladini je treba nuditi možnost in priložnost, da se bo lahko s tem seznanila in tudi sprejela. Treba je pripraviti take pogoje in okoliščine, da bo to mogoče sedaj in v bodoče. Te- mu naj služijo organizacije, domovi, tiskana in govorna beseda.

9. Mladi rod, ki raste in se vzgaja v tujini se mora zavedati, da mora svoje znanje in poznanje življenja graditi na temeljih, iz katerih je vzkliklo njhovo življenje, to je slovenskih. Zato mora sprejeti in poznati besedo, kulturo in vero svojih očetov, jo ohraniti, dopol- niti, ker le to pomaga k ustvaritvi trd- nih temeljev za poznanje kulture in vrednot družbe, v kateri živi. Tako se bodo vzgojili v uravnotežene osebnosti in uveljavili v tujem svetu, v ponos sebi in narodu, iz katerega so izšli. Tu- di sami morajo sodelovati, pomagati in prispevati k izpopolnitvi ter ohranitvi ustanov, ki jih nudi narodna skupnost,

Med tem so bili številni sestanki tako v ministrstvu za narodno obram- bo kakor tudi v predsedstvu republike. Rezultat teh posvetov je bilo imenova- nje generala Eduarda Señoransa za drž. tajnika za vojsko. Na seji vojaškega ka- bineta je bil tudi odobren od njega predložen način za postopanje z upor- niki. Namreč tak, kot ga predpisuje vojaški zakoni. Novi drž. tajnik za voj- sko pa po zapiski ni odšel v vojno ministrstvo, ampak v ministrstvo za narodno obrambo. Iz vojnega minist- rstva je namreč že prišlo zaupno sporo- čilo, da bodo generala Señoransa zapri- li, kakor hitro bi odredil nastop oborože- nih sil proti tistim, ki so se postavile na stran generala Toranza Montero.

Zaostritev položaja

V petek se je položaj nevarno zao- stril. Tako v Bs. Airesu, kakor v notra- njosti republike se je vojska začela opredeljevati za Toranza Montero in proti njemu. Vojna mornarica je obja- vila, da se v zadeve vojske ne mara vmešavati, vojno letalstvo pa da prizna- va tistega, ki ga določi predsednik re- publike. Po vseh garnizijah so se za- čele vojne priprave in tudi aretacije ne- katerih častnikov. V nadaljnji razvoj v Bs. Airesu je posegla vojna mornarica, ki je zasedla pristaniški del mesta in razpostavila svoje sile tako in povsod tam, kjer bi lahko prišlo do spopadov med oboroženimi skupinami iz Campa de Maya, ki je bil ves čas proti gene- ralu Toranzu Monteru, in vojaškimi eno- tami iz buenosajreškega dela mesta Pa- lermo, kjer je imel vrhovni stan tudi general Toranzo Montero, ki je med tem iz Jujuya dopotoval v prestolnico.

Poziv predsednika dr. Guida

V tako zaostrnem položaju je v pe- tek zvečer po radiu in televiziji govoril predsednik dr. Guido. Naglašal je, da so ure, ki jih preživlja republika „dra- matične“, da pa ne smejo postati „tra- gične“. Da to preprečimo „naj se vsakdo poglobi v preiščevanje s svojo vestjo, da se bomo otresli vseh strasti.“ Vse je pozval naj imajo pred očmi sa- mo koristi domovine, ki je ena sama, kakor je tudi dolžnost vseh ena sama in tudi nevarnost.

Uporniki ne priznavajo generala Señoransa za drž. tajnika

Skupno z imenovanjem generala Eduarda Señoransa za drž. tajnika za vojsko je bilo uradno objavljeno, da je predsednik kot vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil odredil med nasprotujo- čimi si skupinami v vojski premirje do sobote do 4. ure poldne. Skupina voja- štva ki je bila na strani generala To- ranza Montero je izdala sporočilo, da ne priznava generala Señoransa. Isto- časno je general Toranzo Montero izdal novo sporočilo kot vrhovni poveljn. Naglasil je, da izdaja vojaška povelja vojski samo on in napovedal, da vojaške sile, ki so pod njegovim poveljstvom ne bodo začele prve napadati, da pa se bodo branile, če bodo napadene.

Napetost je v petek vedno bolj na- raščala. Vojne priprave povsod v pol- nem razmahu. Iz notranjosti so začela prihajati poročila, da se pekatere vo- jaške enote pripravljajo na pohod proti Bs. Airesu, veliko vojaško središče Campo de Mayo, argentinski Pentagon, v polni vojaški pripravnosti in s popo- lno oborožitvijo s tanki in oklepnimi vo- zli pripravljene za spopad s silami ge- n. Toranza Montero; ki je tedaj imel svoj glavni stan v Lanusu.

Ko je drž. tajnik za vojsko general Señorans zvedel za premirje, ki ga je odredil predsednik, je odstopil, ker s tako odločitvijo ni soglašal, ampak je zahteval nastopanje z uporniki po za- konu. Predsednik dr. Guido je ostavko generala Señoransa sprejel.

Imenovanje novega drž. tajnika za vojsko

Po daljših posvetih z raznimi voja- škimi osebnostmi — tudi general To- ranzo Montero je pri njih sodeloval, je bil določen za novega državnega tajni- ka za vojsko general Cornelio Saravia, sedaj 53 let star. Pod Peronom je bil upokojen, pod vlado osvobodilne revo- lucije pa reaktiviran kot polkovnik ter povišan v generala.

Po imenovanju Cornelia Saravie za drž. tajnika za vojsko je predsednik dr. Guido izdal povelje vsem vojaškim vojaškim sil, ki so bile razpostavljene po ulicah, da se morajo čimprej vrniti v svoje vojašnice. To se je tudi zgodilo.

Tako je bila rešena kriza v vojski; na vidiku je pa politična, ker namerava večina ministrov odstopiti. Minister za narodno obrambo dr. Cantillo je to že storil.

Novice iz Slovenije

Napovedane spremembe v vodstvu sed. kom. uprave v Sloveniji so naslednje: Kot smo že poročali, je bila namesto Mihe Marinka imenovana za predsednico ljudske skupščine LR Slovenije Vida Tomšičeva, Borisa Kraigherja je pa v predsedstvu Izvršnega sveta LRS zamenjal doted. podpredsednik Viktor Avbelj. Ostale spremembe so pa tele: Koordinacijski svet pri IS — Izvršni svet — sestavljajo: predsednik Viktor Avbelj, podpredsednik IS dr. Joža Vilfan in predsednik odbora IS za splošna vprašanja, sekretar IS Peter Zorko, predsednik odbora IS za notranjo politiko Mitja Ribičič in predsednik odbora IS za družbeni plan ing. Viktor Kotnik; predsednik odbora IS za narodno obrambo je predsednik IS Viktor Avbelj. Predsednik odbora IS za splošne gospodarske zadeve bo imenovan pozneje; predsednik odbora IS za družbeni plan je član IS ing. Viktor Kotnik. Novi člani so bili imenovani tudi v Odbor IS za splošna in upravna vprašanja ter v Odbor IS za notranjo politiko. Prav tako so bili razrešeni in imenovani predstojniki nekaterih republiških organov in svetov. Tako je sedaj drž. sekretar za financ. LRS član IS Riko Jerman, dosed. republiški sekretar za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve, predsednik Sveta za šolstvo Gabrovšek Ludvik, do zdaj sekretar tega sveta, predsednik Sveta za znanost LRS ing. Viktor Turnšek, direktor zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij LRS, predsednik Sveta za kulturo in prosveto LRS član IS Beno Zupančič, dosedanji sekretar tega Sveta, predsednik Sveta za zdravstvo LRS član IS Boris Kocijančič, do zdaj predsednik Sveta za kulturo in prosveto LRS, republiški sekretar za in dustrijo in obrt Silvo Hrast, direktor tovarne ISKRA v Kranju, republiški sekretar za trgovino in turizem član IS Jože Tramšek, republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo član IS Rudi Čačinovič, republiški sekretar za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve član IS Vladko Majhen, do zdaj predsednik Sveta za šolstvo LRS, republiški sekretar za proračun in občo upravo član IS Niko Šilih, do zdaj predsednik Sveta za zdravstvo LRS, sekretar za šolstvo Boris Lipužič, do zdaj pomočnik sekretarja za šolstvo, sekretar Sekretarata LRS za raziskovalno delo in visoko šolstvo Mirko Tušek, do sedaj republiški sekretar za občo upravo. Podpredsednik IS dr. Joža Vilfan je bil razrešen dolžnosti predsednika Sveta LRS za znanost. Prav tako so bili razrešeni zaradi prevzema novih položajev: drž. sekretar za financ. LRS Matjaž Maležič, drž. sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastja, republiški sekretar za industrijo in obrt ing. Viktor Kotnik, republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo LRS Jože Ingolič, Niko Šilih, kot predsednik komisije za uslužbenske zadeve LRS; za ta položaj je pa bil imenovan član IS Milko Goršič. Dosed. ravnatelj Narodne banke FLRJ Centrale LRS v Ljubljani Niko Kavčič je bil imenovan

za generalnega direktorja Splošne gospodarske banke LRS.

Letošnji novomašniki v Sloveniji so naslednji: Anton Fakin iz Majšperka, p. Janko Bernard iz Prekmurja, Daniel Kaštrun iz Predvdora, Drago Klemenčič iz St. Tomaža, Joahim Kunšek iz Sevnice, Ciril Merzel iz Primskovega, Adolf Mežan iz Trbenj, Anton Požar iz Hrušice, Franc Prelec iz Rod'ka, Bojan Ravbar iz Dutovelj, Pavel Šporn iz Ljubljane, Jože Šipor iz Pertoča, Franc Štrakar iz Kojškega, Jože Šuštaršič iz Semiča, Rafael Valenčič iz Ilirske Bistrice, Janez Voljč iz Vrhnik, Marijan Zupanc iz Dolenjega Logatca, p. Franc Zupančič S. J. iz Ljubljane in Janez Žaganja iz Stare Loke.

V Moderni galeriji v Ljubljani so priredili razstavo osnutkov za spomenik, ki ga mislijo postaviti komunistični revoluciji na Trgu revolucije (biv. Kongresnem trgu). Pri natečaju je sodelovalo 39 kiparjev in arhitektov; predsednik komisije je bil Franc Leskošek. Prvo nagrado v višini 1 milijon dinarjev ni prejel nobeden, drugo nagrado tudi v višini enega milijona dinarjev, si delita kipar Drago Tršar in arhitekt Braco Mušič, oba iz Ljubljane, dve tretji nagradi po 750.000 dinarjev so dobili kipar Momčilo Krkovič, arhitekt Aleksander Djokić in kipar Miodrag Živković s sodelavcema arhitektom Slobodanom Dragovićem in Vladislavom Feketejem, vsi iz Beograda, četrto nagrado v višini 600.000 je pa dobil arhitekt Boris Gaberšek iz Ljubljane.

V LR Sloveniji, pa tudi v ostalih republikah, imajo precejšno krizo gospodarstva. Zaradi tega so za uveljavitev gospodarstva izdali razne varčevalne ukrepe. Tako je Izvršni svet LRS izdal odlok o omejitvi potrošnje republiškega proračuna za tekoče leto za dve milijardi in 6 milijonov dinarjev. Iz istih vzrokov so odložili tudi zidanje administrativnih in upravnih poslopij na boljše čase, sklep o financiranju graditve sodnih poslopij pa spremenili v toliko, da so odobrene kredite znižali za 406 milijonov dinarjev.

Umrli so. V Ljubljani: Anton Kajfež, Angela Goltes, Franjo Isek, knjigovodja v p., Peter Brelih, Jakob Ko-

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnostne novice

Družinska sreča. V družini Jožeta Markeža in njegove žene ge. Majde, roj. Žitnik se je rodil sin. Družino dr. Vladimirja Pezdircarja in njegove žene ge. Ljudmile, roj. Rezelj je pa razveselila hčerka. Krstil jo je Rev. Matjaž Borštnar na ime Aleksandra Irena. Botrovala sta ga Alojzija Rezelj in Slavko Pezdirc. Srečnim staršem naše čestitke.

MORON-CASTELAR

V nedeljo popoldne je bila na Slovenski pristavi prosvetna prireditve. Na sporedu je bilo predavanje Rudolfa Smarsuja o zadnji papeški okrožnici „Mater et Magistra“. Rojaki so predavateljeva zanimiva izvajanja spre-

Na Repentabru se je v nedeljo, 22. julija, zbralo nad 2000 tržaških, goriških in koroških Slovencev, da bi pokazali sebi in svetu, „da naš rod še stoji zrvan, razkoračen od severa do juga, da je še širok, polnopleč — trd in živ!“

Tabor so pripravili tržaški Slovenci, ki so pozdravili vse udeležence in goste. Prvi so nastopili Korošci, ki so s pesmijo prinesli pozdrave. Drago Smole pa je nato govoril o pomembnosti treh branikov Slovenstva: Trsta, Gorice in Celovca. Poudaril je pomen medsebojne poživitve in utrjevanja v boju za narodni obstanek. Za njim je navzoče pozdravil zastopnik goriških Slovencev

vač, Marija Ravuš, roj. Avbelj, Ivanka Jean, roj. Bizovičar, Marija Glažar, roj. Rožanec, Lia Menton, roj. Kobal, Franc Mavčec, Ludvik Čepar, Fani Černe, roj. Starc, Vinko Volk, žel. upok., Benedikt Naglič, žel. upok., Slavko Čokert, upok., Ela Mavec, roj. Borštnar, Franc Bergant, kurjač, drž. žel. v p., Vida Kegl, roj. Strmole, Elizabeta Mesar, roj. Markovič, vdova po ravnatelju biv. Jugoslovanske knjigarne in Anton Mesec na Jesenicah, ing. Jože Savšek, arhitekt v Celju, Jože Tonejc, varnostni tehnik na Črnicu pri Radovljici, Katarina Zaplotnik, roj. Zupan v Križah, Anica Divjak v Dobu, Gabrijel Černič v Vipavi, Tone Pristovnik na Tenju, Metod Žirovnik, študent v Mostah pri Komendi, Jožefa Dolanc, roj. Štravs v Vidmu-Krškem, Marija Drogenik, roj. Crešnar v Trbovljah, Franc Nosan v Trzinu, Avguštin Tavčar in Ivanji gradu, Joško Rotar v Mariboru, Emica Poljanec, roj. Dolžan v Reki, Fani Černe, biv. uslužbenka kolodvorske restavracije v Zidanem mostu, Pavel Hrovat na Jesenicah, Vinko Zadrazil v Trzinu, Pavla Jereb, roj. Štucin v Cerknem, Marija Primar, roj. Vrečar v Zalogu, Mihael Zor, strojni ključavničar v Medvodah, Katarina Šraj, roj. Pavlin v Radomljah, Jože Žganek, pos. v Dolenji vasi pri Preboldu, Jože Marinko mesarski mojster na Viču, Sonja Korošec, roj. Šalej v Žalcu, Fani Pleterški, upok. v Mengšu, Janez Zrimšek v Bizoviku, Ana Kušar, roj. Krajšek, upok. v Trbovljah, Marija Ažman, roj. Štupar v Kranju, Peter Glavnik, kmet, tehnik v Škalah pri Velenju in Jože Križnik, mizarski mojster v Taboru v Savinjski dolini.

ljali z velikim zanimanjem in pozornostjo.

SAN MARTIN

Večer SKA v San Martinu se je vršil v soboto, 11. t. m. ob osmih v Slovanskem domu. Prirednja je bila razstava istih umetnin, določenih za loterijo dne 17. t. m. in predavala sta gg. dr. Tine Debeljak in M. Marolt tudi približno isto, kot zadnjič v Ramos Mejiji. Udeležba na večeru je bila prav dovoljna, mnogo ljudi si je ogledalo razstavo še v poznejših večernih urah in zlasti v nedeljo, ko je imela ves dan obiskovalce. Prevoz umetnin je napravil g. predsednik Novak, razstavo je pa razmestil slikar g. Bukovec.

Glavni namen je narodnostni in to v dveh ozirih. Najprej tako, da skusamo odkrivati iz našega narodnega bogastva vrednote in se navduševati zanje. V tem oziru bi hoteli te prireditve imenovati — seveda v prav majhen meri — nekeke naše slovenske tabore. Potem pa tako, s prireditvijo opozorimo na ta slovenski odtok v tujini, ki je Rožmanov zavod, zlasti družine s fanti, ki bi prihajali v poštev zanj.

Pa še en namen je. Omenili smo že zidavo novih prostorov. Naj s prireditvijo malo nakažemo, za kaj bo denar, kdor ga bo dal za zidavo našega zavoda.

Glede zidave: Kdaj boste začeli?

Kolikor je nam znano, se bo delo začelo v začetku velikih počitnic, to je v začetku decembra. Načrte je naredil zelo okusno arhitekt Eiletz, račune pa g. Padovan. Prva etapa, ki naj bi bila končana do začetka novega šolskega leta, obsega učilnico, spalnico in stopnišče. Ostalo (veža, kopalnica in stranišča) bi ostalo za drugo leto. Seveda bo pa za zidanje odvisno v veliki meri od vseh Slovencev v Argentini. Lanska loterija je n. pr. vrгла 120.000 pesov čistega. Trenutno je gospodarski položaj res težak, a treba je naprej, če naj ohranjamo svoje vrednote.

Bog vam daj srečo, fantje. In Bog daj, da bi iz vas imeli nekoč kader poštenih in zavednih Slovencev, ki se bodo v Slovanskem in Rožmanovem duhu dali na razpolago svojemu narodu!

15. TABOR ZAMEJSKIH SLOVENCEV

Jožko Šturm, ki je poudaril važnost teh taborov pri delu za krepitev narodne zavesti.

Zbor iz Goriškega je zatem dovršeno zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi. Pozdrave kanadskih in argentinskih Slovencev sta prinesla zastopnika izseljencev v teh državah in nakazala delo za ohranjanje slovenskega življa onstran morja.

Glavna točka tabora je bila igra Devinski sholar, ki ga je po istoimenskem romanu Alojzija Rebule pripravila za oder Vida Tavčarjeva. Igro, ki je bila lep zaključek 15. tabora, so odlično zaigrali tržaški igralci.

SREBRNA MAŠA Č. G. DR. ALFONZA ČUKA

Že dobrih 14 dni so se naši goriški rojaki pripravljali na svoj veliki praznik: srebrno mašo vseučilišnega profesorja dr. Alfonza Čuka, ki se že dalj časa mudi na obisku pri svojih sorodnikih v Argentini. Tu je praznoval tudi svoj petdesetletni življenjski jubilej, srebrno mašo je pa imel v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. v baziliki Marije Pomladnice kristjanov v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Na njo je prišlo toliko Biljencev ter ostalih goriških in primorskih rojakov, kot jih že dolgo ni bilo zbranih v Buenos Airesu. Vsi ti so se odzvali srebrnomaškovemu povabilu ter so prisostvovali njegovi daritvi Bogu, ki jo je imel ob 25-letnici posvetitve v mašnika.

Srebrnomašniku sta asistirala pri slovesni peti maši gg. Štefan Tonkli in Anton Smolič, med mašo je pa pel Slovenski cerkveni pevski zbor iz Slovenske vasi v Lanusu pod vodstvom pevovodje Mirka Špacapana Vodopivčevega mašo v čast Sreč Jezusovemu. Razen tega je zapel tudi Vodopivčevemu pesem Srebrnomašniku in več Marijinih pesmi. Med mašo je igral na orglah tudi biljenski rojak znanj pianist Anton Soler-Biljenski. Med drugim je zaigral tudi znano Schubertovo Ave Maria.

Po evangelju je imel cerkveni govor g. Štefan Tonkli. Omenjal je velike spremembe, ki so nastale v času, ko je bil sedanji srebrnomašnik posvečen v duhovnika pa do sedaj. Vrstili so se veliki dogodki, toda nespremenjen je ostal Bog in ista srebrnomašnikova želja, da mu služi z ljubeznijo in zvestobo. Kajti čeprav je dr. Čuk vseuč. profesor, znanstvenik, je vedno v prvi vrsti le duhovnik, posrednik med ljudstvom in Bogom. Želi mu, da bi ga Bog pri vseh njegovih nadaljnjih poteh in pri vsem njegovem delu spremljal še naprej s svojim blagoslovom.

Zatem so vsi udeleženci pri srebrni maši g. dr. Čuka dobili spominske podobice, nato so se pa odpeljali v Slovškovec dom, kjer je bil za vse pripravljeno bogat prigrizek.

Ob prihodu g. dr. Čuka v Slovškovec dom ga je pozdravil predsednik Slovškovega doma Janez Brula, slovensko dekle mu je izročilo lep slovenski šopek, rojaki mu pa v pozdrav navdušeno zaploskali.

Med srebrnomašniškim slavljem v Slovškovec domu — za njegov nemoten potek je skrbel Zorko Simič — je stopila najprej pred jubilarja mala Helenca Korenova ter ga ljubko pozdravila s pesmijo, ki jo je g. dr. Čuku za srebrno mašo zložil g. Štefan Tonkli. Izročila mu je tudi lep slovenski šopek, povezan s slovenskim trakom. Za njo je povzel besedo Anton Soler. G. dr. Čuku je izrekel najtoplejša voščila v imenu Biljencev Orehovec, Mirencev, želel mu je vsa srečo, se zahvalil za njegov obisk goriških družin. Ob slovesu ga je naprosal, naj bi prišel k njim še in še na obisk, da bi z njim preživeli tako srečne in vesele ure kot sedaj. G. dr. Alojzij Starc je srebrnomašnika pozdravil v imenu Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. Poudarjal je, da se tega jubileja vesele tudi rojaki, ki se zavedajo, kaj jim je v tem času bil

Vsak teden ena

BELOKRANJSKA

Narodna

Čez morje tri ptičice letijo. Prva nosi klasek od pšenice, druga nosi grozdek iz gorice, tretja nosi zdravje in veselje. K'tera nosi klasek od pšenice, o da bi zletela v naše polje, da bi polje rodovitno bilo.

K'tera nosi grozdek iz gorice, o da bi zletela nam v gorice, da bi naše trte obrodile! K'tera nosi zdravje in veselje, o da bi zletela v naše selo, da bi bilo zdravo in veselo!

jubilant kot duhovnik. Želi mu še mnogo srečnih jubilejev. Ing. Albin Mozetič je govoril v imenu Zedinjene Slovenije (biv. Društva Slovencev). Omenjal je vlogo duhovnika v slov. narodu ter prosil Boga, naj ohrani g. dr. Čuka še mnogo let. V imenu Slov. kulturne akcije je na g. dr. Čuka naslovil pozdravne besede ter mu čestital k srebrni maši dr. Tine Debeljak, g. Štefan Tonkli pa v imenu goriških rojakov. Omenjal je, kako je njegovo življenjsko pot spremljal že od leta 1929 naprej. Spomnil se je tudi jubilarjevih sošolcev pok. profesorja Fileja ter Piščanca, ki so ga med revolucijo ubili komunisti; dr. Ign. Lenček je pa srebrnomašnika pozdravil v imenu tistih slovenskih rojakov, ki so v Rimu študirali na istem zavodu kot jubilar, t. j. na Gregorijani.

Za vsa voščila ter čestitke se je srebrnomašnik g. dr. Čuk zahvalil z daljšim govorom. Povedal je, da je bil pred 48 urami še pri slapovih Iguaçu in da še ni bilo gotovo, če bo zaradi slabega vremena mogel priti z letalom pravočasno v Buenos Aires. Pa je končno letalo le moglo odleteti. Poudarjal je svoje veselje, da vidi pred sabo toliko starh znancev in prijateljev pa tudi novih. Vsem želi, da bi jim Bog naklonil vse dobro za dušo in telo. V nadaljnjih izvajanjih je dejal, da je med svojim bivanjem v Argentini videl, da tu ni vse tako, kakor bi lahko bilo, toda ugotovil je, da si je veliko slovenskih ljudi kar dobro vredilo življenje. Omenjal je dalje nujnost, da morajo slovenski ljudje doprinesiti svoj delež tudi za zboljšanje okolja, v katerem žive sedaj. V tem pogledu je prikazal delovanje ustanove Kristonoscev v ZDA, ki pri ljudeh med drugim vzbuja odgovornost slehernega tudi dogajanja v javnosti. Za zboljšanje razmer mora vsakdo pomagati po svojih močeh. Povedal je, kako velike uspehe dosegajo ljudje te ustanove s svojim prizadevanjem za ureditev razmer tam, kjer je treba kaj spraviti v boljše smer. Tako naj bi tudi slovenski ljudje v Argentini prižigali svoje lučke in jih združili v močan plamen, ki bo prinesel svetlobo spoznanaja in napredek tja, kjer je sedaj še zaostalost.

S ponovno zahvalo vsem in z zagotovilo, da je pri svoji srebrni maši molil za vse, ki so bili pri njej, kakor tudi za tiste, ki so bili pri njegovi novi maši, je zaključil svoje zahvalne besede ob navdušenem ploskanju vseh navzočih. Zatem se je pomešal med svoje Biljence in ostale goriške rojake, se z njimi ljubeznivo pomenkoval in z njimi tako preživel več prijetnih ur.

Obisk g. dr. Čuka in njegova srebrna maša je bil za vse goriške rojake tako pomemben dogodek, da ga ne bodo nikdar pozabili. Čeprav so ga praznovali daleč od domovine, so ga pa le v popolni svobodi in so lahko dali duška svoji radosti in veselju; saj ga ni bilo treba pred nikomer tako skrivati kot pred leti doma pod fašisti.

G. dr. Čuk je 16. t. m. odpotoval nazaj v ZDA. Ob odhodu so mu slovenski rojaki iskreno želeli srečno pot, klicali mu pa tudi „na skorašnje zopetno svidenje“.

SLOVENCI POSVETU

ZDA

Na Ohijški državni univerzi v Columbusu predavajo sedaj kar trije slovenski rojaki kot vseučiliški profesorji in sicer poučujejo rusčino dr. Rudi Zrimc kot dober lingvist, dr. Ivo Podobnik nevrologijo in dr. Edi Gobec pa sociologijo in psihologijo. Dr. Ivo Podobnik je bil nedavno imenovan tudi za šefa vseh terapevtskih aktivnosti v ohijški državni umobolnici v Columbusu. V Laboratory Camille Dreyfus "Research Triangle Institute", ki je eden najbolj znanih kemijskih laboratorijev v ZDA za preiskave v industrijske namene, je nedavno postal vodja novega oddelka v tej znanstveni ustanovi slovak dr. Anton Peterlin, biv. vseuč. profesor na ljubljanski univerzi. Dr. Pe-

terlin je pred vojno na ljubljanski univerzi študiral matematiko in fiziko; leta 1938 je promoviral na univerzi v Berlinu iz filozofije, nakar je poučeval fiziko na ljubljanski univerzi. Po II. svetovni vojni je postal v Ljubljani predstojnik Štefanovega inštituta za jedrsko fiziko. Leta 1955 je bil povabljen v ZDA, kjer je več mesecev predaval na Wayne State University. Leta 1959 je odšel v Zahodno Nemčijo ter predaval na Visoki tehnični šoli v Münchenu, nato pa na univerzi v Mainz, odkoder je znova odšel v ZDA ter postal predavatelj na Harvardski univerzi, dokler ni prevzel vodstva novega oddelka v Laboratory Dreyfus Research Triangle Institute. Dr. Peterlin ima v ameriškem znanstvenem svetu za jedrsko fiziko velik ugled.

Preljubo veselje, o j kje si doma?

Vsakoletna akademija dijakov Rož. manovega zavoda dobiva vedno bolj značaj tistih prireditev v našem življenju, kamor pride, kdor le kako more. Ta značaj ji daje program, ki skuša prikazati poteze naše narodne duše, in pa prijetna in izdelana oblika. Prav je, da opozorimo na to prireditve.

Naslov vaše letošnje prireditve je: *preljubo veselje, o j kje si doma? Kaj je osnovna misel programa?*

Besede, ki smo jih postavili za naslov letošnji prireditvi, so Slovškove. Kdo bolj kot študentje Rožmanovega zavoda smo poklicani, da se spomnimo stoletnice smrti tega našega velikega moža? Saj je delo Rožmanovega zavoda samo nadaljevanje Slovškovega dela in njegovega duha. Jasno nam je bilo, da moramo letos prikazati kaj iz Slovška. A, kaj? Ker nam je tudi za to, da koristno oblečemo v prijetno obliko, smo se odločili, da pokažemo s Slovškovi besedami pa obenem z našo ilustracijo teh besed, kje je doma veselje, ena izmed osnovnih potez Slovškovega programa.

Ali je mogoče zvedeti kaj več o programu?

Seveda. Program ima osem točk, ki jih bo na sredi razdelil desetminutni odmor. Vsebina programa je: 1. Uvod (Zupančičeva Naša beseda), 2. Slovškove (venček Slovškovih pesmi v Geržiničevi priredbi), 3. Podobe od doma (venček Jerajevih glasbenih podob iz

Slovenije v izvedbi otroškega orkestra), 4. Atlet (ritmične vaje, zamisel ing. Vičvode), odmor, 5. Pred solo (alegorija bikoborec), 6. V mlinu (onomatopetični podoba v besedi in gibu), 7. Policaj in Čefzel (burka po Milčinskem), 8. Konec (Vodnikov Zadovoljni Kranjec).

S prvo točko hočemo postaviti spomenik Slovšku, z zadnjo dati končni odgovor na zastavljeno vprašanje. Vmesne točke so osvetlitev kratkih Slovškovih besedil, ki jih bomo pred vsako točko čuli.

Koliko študentov bo nastopilo?

Petintrideset, če seveda kdo ne zboli. Pa obenem večinoma vsi tisti, ki so tu končali gimnazijo. Letos je namreč tudi desetletnica zavoda. Prav je, da se tudi to nekje pozna.

No, ker smo že pri desetletnici zavoda, še tole: Študentje smo prišli na misel, da bi bilo prav, izdati ob tej priložnosti kako poročilo o desetih letih dela. Sedaj ga pripravljamo z vsa parjo. Izdati ga nameravamo v obliki Mladinske vezi, ker bo tako še najbolj poceni. Prodajali go bomo, če Bog da, pred prireditvijo na kraju te. Cena bo 10 pesov, bo pa mogel dati vsakdo tudi več za številko. Se pravi: to poročilo naj bi bilo ob vsem drugem vsaj skromen vir dohodkov za gradnjo novega zavoda. Tako bomo zavodari vsaj posredno pri zidavi pomagali.

Kateri je glavni namen vaših prireditev?

SLOVENCİ PO SVETU

AVSTRALIJA

Slovenskega slikarja Stanislava Rapotca avstralski tisk uvršča med najbolj znane in priznane umetnike v Avstraliji. Umetnostnj kritiki se o njegovih umetninah zelo pohvalno izražajo in poudarjajo, da je njegova umetnost „robust“ — krepka, močna.

G. dr. Ivan Mikula je po 10 letih delovanja v dušnem pastirstvu med Slovenci v Avstraliji odšel na dopust na Koroško Med njegovo odsotnostjo ga bo nadomestoval g. p. Odilo Hajšek.

OBVESTILA

Romanje v Lourdes. Slovenci iz Vel. Buenos Airesa bomo poročali v Lourdes, na drugo naše največje romanje v nedeljo, 19. avgusta. Spored: 15.30 sv. rožni venec pri turški votlini, procesija, govor, sv. maša. — Dobrodošle narodne noše!

Na povabilo Slovenskega doma priredijo absolventi in dijaki nekdanje umetniške šole SKA razstavo slik in grafik z začetkom v soboto, 25. t. m. ob pol 8 v Slovenskem domu v San Martinu. Razstavili bodo gg. Ivan Bukovec, Tone Kržišnik, Andrej Makek, France Papež, Darko Sušteršič in Jure Vombegar.

Loterija umetnin pri SKA bo v petek, na državni praznik, 17. t. m. ob 7 v Slomškovem domu v Ramos Mejiji. Z loterijo bo združen pester spored, ki ga izvajajo gg. Marolt, Simčič, Volovšek in drugi besedniki. Prireditelj velja kot VIII. kulturni večer.

SKAD vabi akademike in prijatelje na svoj redni sestanek, ki bo 17. avgusta ob 17.30 v Slovenski hiši. Predava bo g. ing. agr. Marko Bajuk o taktiki

ZENINI — NEVESTE!

Kjer stanovanje opremi Rado, veselo je staro in mlado!
LOS ANDES — RADOVAN SOBAN
Blanco Encalada 261 Villa Madero

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

VSİ NA PRVI MLADINSKI DAN

V SAN JUSTU

2. SEPTEMBER

1962

komunistične infiltracije v Južni Ameriki.

Odsek SDO v San Martinu bo imel redni sestanek po sv. maši v prostorih Slovenskega doma v San Martinu. Predaval bo g. Rudolf Smersu.

Prijateljsko popoldne slov. srednješolcev bo v petek 17. avgusta ob 17.30 v Slovenski hiši. Odbora DIO in ZSS

Borčevski večer priredi Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v soboto, dne 18. avgusta ob 8 zvečer v prostorih Slomškovega doma, Ramos Mejija. Predava član strokovnega načelstva g. R. Rigler „Naša borba proti komunizmu danes“. Vljudno vabljeni!

Koncert Kvarteta Finkovih bo v soboto 8. septembra ob 19 uri v dvorani Sociedad Científica Argentina, Av. Santa Fe 1145.

Družabna prireditev Slovenske besede bo v soboto 25. avgusta zvečer v običajnih prostorih v Santos Lugares, ulica Patricios 457. Igral bo priljubljeni orkester Moulin Rouge.

V soboto 25. avgusta, ob 19 uri, bo v Slomškovem domu VI. redni prosvetni večer. Na programu je predavanje g. Avgusta Horvata o znameniti okrožnici „Matj in učiteljica“, v kateri papež Janez XXIII. ostro obsodja sedanje socialne krivice in kaže pota, ki naj vodijo k pravični ureditvi družbe. Vsi toplo vabljeni!

Preljubo veselje o j, kje si doma? Prireditelj študentov Škofovega zavoda v Adroguetu, bo 26. avgusta v zavodu Unión de los SS. Corazones, Seguí, 942, Plaza Irlanda, Buenos Aires. Začetek bo točno ob pol petih popoldne. Vsopnina: 2-4 vrsta po 100 pesov, 5-12 vrsta po 60, 13-22 vrsta po 50, 23-32 po 40 pesov. Za otroke, ki zasedajo sedež je cena polovična. Sedeži niso numerirani. Dohod od dvorane: S Constituciona omnibus 172, iz San Martina omnibus 166, iz San Justa, Ramos Mejija in središča mesta do Rivadavia 6100 nato pa osem kvader po Donato Alvarez do Plaza Irlanda. Po Donato Alvarez vozi kolektiv 404. Vstopnice so v predprodaji le na Ramón Falconu in pol ure pred prireditvijo na kraju te.

Romanje Družabne pravde bo letos v nedeljo 9. septembra v slovensko Marjino cerkev v Lanús.

Vse rojake Vel. Buenos Airesa obveščamo: Proslavitev prve obletnice blagoslovitve in otvoritve Slomškovega

seguí 942 — plaza irlandia
26. avgusta — ob pol petih

preljubo veselje,
oj, kje si doma?

naša beseda
slomškove
podobe od doma
atlet
pred šolo
v mlinu
polica in cefizelj
zadovoljni kranjec

študentje škofovega zavoda

doma se bo vršila v nedeljo 9. septembra. Pester in zanimiv program ter dobra postrežba bosta zadovoljila vse, ki bodo naš skupni praznik veselo proslavili. Pridite vsi!

V primeru bolezni ali nesreče, prav pride, če si je človek kaj prihranil, ko si je še lahko.

Vsako vsoto Vam varno hrani, dobro obrežuje in točno vrne
Z. Z. O. Z.

Avda. San Martín 263, I. nadstr.
desno (v lastnih prostorih)

RAMOS MEJIA

(pol kvadre od Slomškovega doma)
Uradne ure ob sobotah od 16—20
in dežurna služba v nedeljah od
9 do 11 dopoldne

SLOVENSKA BESEDA

bo imela po daljšem odmoru zopet svojo

DRUŽABNO PRIREDITEV

ob vsakem vremenu, ki bo v soboto 25. avgusta t. l. v običajnih prostorih v Santos Lugares, ulica Patricios 457. Najlažji dohod s kolektivom 19 do omenjene ulice

IGRA ORKESTER MOULIN ROUGE

DAM V NAJEM V SREDIŠČU SAN JUSTA

Lokal na cesti H. Yrigoyen, pet kvader od trez. Lokal meri 23 m2 in je popolnoma instaliran, primeren predvsem za frizerski salon, pa tudi za moškitne druge obrti.

Informacije pri g. Venciju Dolenc (Casa Vencel, Fábrica de mosaicos), R. O. del Uruguay 2651 (Camino de Cintura) San Justo ali po pošti na I. Gregorin, Alejandro Magariños Cervantes 4982, Cap.

Ni Slovencev v Argentini, ki ne bi želeli imeti svojega

Ta želja se bo izpolnila tistemu, ki se bo udeležil velike sanmartinske tombole, na bo deset dragocenih dobittkov — tombol. Prvi dobiček bo novi avto znamke De Carlo, letošnjega modela

Tablice so na razpolago v Dušno-pastirski pisarni, v vseh slovenskih domovih, pri g. Antonu Boštjančiču v Lanusu in pri g. Marijanu Trtniku v Boulogne

Z NARODNIMI NOŠAMI NA PLAN!

Živahno vrvenje je sedaj v Slomškovem domu. Žene imajo vse polno dela z krojenjem in urezavanjem pristnih narodnih noš, pod vodstvom izkušene šivilje, ki je na razpolago vsak četrtek in soboto zvečer. Do sedaj imamo 70 prijav. Pridružite se tudi drugi domovi, da bo slovesnost Slomškove stoletnice, ki bo 23. septembra, čimbolj veličastna. Cene so naslednje: Material za žensko nar. nošo brez avbe \$ 2500. Moška s škornji \$ 2200. Otroška za deklice do 10 let. z zavijačko \$ 1340; deška do 10 let \$ 550.

Pripravljalni odbor

„V VSAK SLOVENSKI DOM — SLOVENSKO UMETNINO!“

22 UMETNISKIH SLIK IN KIPOV — ŽREBANJE: 17. AVGUSTA

ŠE NEKAJ SREČK JE NAPRODAJ PRI POVERJENIKIH S.K.A.

SEME BIDOVEC
Av. DE MAYO 2416
RAMOS MEJIA
\$ 2.000.—
PLACAMO ZA VAŠ STARI
NEUPORABNI RADIO

Dokončala je svojo življensko pot v 86. letu starosti ter odšla po plačilo k Gospodu, kateremu je v življenju toliko zaupala in Gajljubila, naša draga mama, stara mama in prababica, gospa

KATARINA ZUPAN, roj. MCRELA

Pokopali so jo 29. julija 1962 na Žalah.

V imenu vsega sorodstva
Herman Zupan, sin

Ljubljana, Buenos Aires, 12. avgusta 1962

IVAN FREGELJ

Otroci sonca

Ni dogovorila, ni mogla. Rdečica ji je dehmila v lice. On je umel in očistil, kakor nekaj prej:

„Tako tuje si lepa in dobra!“

Nato sta se izgubila v nem pogovor: dvoje lepih duš, zrelih kot cvet in grozd...

„Posnemajva ju,“ je tedaj šepetnila nagajivo Slavica učitelju Sivec. „Se vidite, kako sta. Nevesta zardela in ženin ves tih.“

„Gloriosa!“ se je vnelo skromnemu učenjaku pri sruzi z imenom, ki ga je bil tajno obožujoč to mlajšo Koširjevo, zdel lepi deklici za domače slovensko ime. Slavica mu je potisnila roko pod pazduho in vzklila poštarjevemu Albinu čez mizo:

„Albinček, pacek, perli se v našno zdravje!“

„Prvo v svoje,“ je dejal dijak in junaško izpraznil kozarec.

„Gloriosa!“ je užival tiho in skromno učitelj.

„Zdaj bomo pa peli,“ je vzklila deklica, „dokler je še dan pa sonce. Silentium! Helena, pusti gospoda Franceta! Katero, gospod Sivec? Kaj se mi pobiš v nevarnost podajaš. Ne. Tisto rajši! Pojmo na štajersko. Velja, Začimo! Remember! Oj dekle, kaj tajiš. No, Avreljja!“

„Gloriosa,“ je spregovoril učitelj nehotoma na glas in zavzeto.

„Ampak, ampak,“ je skušala posredovati proti taki pesmi gospa notarjeva.

„Ventre saint grís,“ se ji je poparila Slavica in pomežiknila sestrji, ki ni ne videla ne čula. Nato je sunila strica Feliksa po rebra, da se je ves plah zdrnil iz zaverovanosti v jed, ki so mu bili postregli z njo.

„Naj trave, gospod stric, sem hotela želeži,“ se je po svoje opravičila poredna nagajivka.

„Merci! Danke schön,“ je odgovoril mož kakor v glum.

„Dekle, zakaj tak žalostno,“ je intoniral Albin.

Tedaj sta se zavedela geometer in Helena.

Vračali so se domov po cesti, ki je šla v vedno širših vijugah niže v dolino, iz zarje v senco. Porazvstili so se bili v dvoje skupin: Košir z gospo notanko, čudaški stric Felice z bogoslovcem Jamcem in sodnikova Avreljja s poštarjevim Albinom. Za sto korakov zadaj so šli drugi, geometer z učiteljem in Helena s Slavico. Prav živahna Slavica je tako hotela, kakor hitro so bili stopili na pot, pridržala s silo seatro in rotila učitelja, naj zastaja.

„Počasi, prosim, gospod učenik!“

Geometer se je moral glasno nasmejati, ko je imela zdajci ta nena-

važni in rahlo posmehljivi naziv za polnovernega učitelja.

„Remember,“ je uganjala svoje burke deklica še dalje. „Otroci so sprečaji, jili bo že koka notarjeva pazila, da kam ne nadejo. Mi pa lepo v vrsto, pa za roke se primimo!“

Obešila se je učitelju pod dascico in geometru pod levico pa hotela posili, naj se z druge strani prime Helena Franceta. Ko sestra ni marala, je priganjala geometra:

„Pa jo Vi primite, gospod France, saj vidite, da se brani le radi lepšega.“

In je povzela in ponorila neskončno mično po besedi tolmuškega dekleta, ki je naridežno sramežljivo:

„Vleci me, vleci, Janez, da ne poračajo, da rada plešem!“

„Čenčal!“ je rekla Helena mirno karajoče.

„V korak!“ je zaklicala Slavica in začela peti:

„Ho, ho, hoj,
polenta in fižoj...“

„Čudovita koračnica,“ se je zasmel geometer in se vljudno osvobodil otroškega dekleta.

„Kraška marseljeza,“ je vzklila Slavica in pela dalje:

„Abasso la ricoria,
evviva Nabergoj!“

„Ne poznate? Sramota!“ se je zgržala nato, se ustavila z učiteljem in ozrla. Pa je videla, da sta obstala in da stojiata geometer in Helena tesno drug ob drugem in strmita v ugašajočo zarjo. Pa kakor da drug za drugega

nič ne vesta. Hudomušnost je spreletala tedaj Slavici vesele ustnice. Potem pa ji je postalo obličje neznano hitro prečudno resno in zrelo.

Stala je z učiteljem v ovinku kraj strne bližnjice, ki preseče kar dvoje ključev.

„Fustiva ju sama,“ je zašepetala učitelju in ga potegnila s seboj pod cesto na stezo. „V skok! Remember!“ je vzklila nato in pela razposajeno:

„Abasso la ricoria,
evviva Nabergoj!“

„Gospodična, ubijeva se, potasi,“ je zastokal učitelj in se trudil, da bi jo za roko pridrževal. In ko ni mogel več, je šel sam poskakoval za njo, loveč sapa in bruhač polglasno svoj strah in svojo srečo v besedi, ki je vedel, da je sanó njegova:

„Gloriosa, Gloriosa!“

Tako sta prehitela za dva ovinka vse druge, obstala vsa zasopla na cesti in se ozrla.

„Tja za grm,“ je tedaj velela deklica, „skrijeva se.“

Omočen, neroden je šel učitelj za njo. Pa je videl, da je pobrala dobršen kamen.

„Tih,“ je šepnila. „Kadar pojdejo mimo, bogve, da ga zadegam notarki v hrbet.“

„Nikar, gospodična,“ je prosil učitelj pohlevno. „Ne spodobi se.“

„No pa Albinčku,“ je rekla odločno, „ker je pacek.“

In učitelj ni vedel, ali bi ugovarjal,

ali ne bi. V prsih mu je neznansko bilo srce. Ni vedel, ali mu je prijetno, ali mu je hudo: ali ga čisti zbog zaslepljenosti, ali zbog nepravilno člane družbe in sosedstve, ko ga je bila Slavica potisnila predse, naj počene, pa se mu je z obema rokama naslanjala na ramena in hrbet...

Geometru in Heleri pa je visoko gori še vedno cvetela zarja v licih. Stala sta kraj veste in strela z medlim zadovoljstvom na lehi ča doli, kjer je svoje burke uganjala Slavica. Potem sta stala, kako se je bil nenarodno živahno razgovoril stric Felice:

„Das war im Jahre... doch nein! Kaj sem že hotel povedati? Ja so! Die Geschichte mit dem Obersten Matasovič! Poslušate? War ein alter Stockgrenzer, blessiert bei Souffrine mit vierzig Jahren Dienst. timewe kaj se to pravi? Und da sind wir eben in den Herbstmanövern drin. Ni žala. Man versinkt im Schamm und Dreck. Und da sieht der Kerl justament mich an. „Karreé formiert!“ „Zu Befehl Herr Oberst!“ Ist getam. „Gut gemacht, zu gut, geradezu dumm, Herr Leutnant!“ Der Schnauzbart! Ali ga nimate kar pred oči? „Gut gemacht! Aber Kreuzdonnerwetter, Teufel noch einmal und General Gyulay dazu!“... močna kletev, kaj? — Und da klopft er mir auf die Schulter: da wolle er wissen, wo der Esel her, der ihm seine Offiziere als Panslavisten denunziert...“

(Dalje prihodnjič)